

בארבעים פאה חסר קורטוב אינו יכול לטבול.

ב. אוכל שהוא כביצה מטמא טומאת אוכלין, ואילו אוכל שהוא כביצה חסר שומשום, אין מטמא טומאת אוכלין.

ג. בגד שלשה טפחים על שלשה טפחים מטמא מדרס הזב [אם ישב או שכב עליו הזב], ואילו שלשה על שלשה חסר נימא אחת [חוט אחד] אינו מטמא מדרס.

ומקשינן על טעמו של רבי שמעון:

וכי אין נבללין מאי הוי [מה בכך]?! והא תנן: אם לא בלל, כשר! (18)

אמר רבי זירא:

כל הראוי לבילה — היינו עד ששים עשרון — אין בילה מעכבת בו, וכדתנן "אם לא בלל כשר"; ואולם כל שאינו ראוי לבילה — היינו מנחה יותר מששים עשרון, שאין יכול לבלול — בילה מעכבת בו. (19)

אגב שעסקה הגמרא בשיעורי חכמים, דנה עוד הגמרא ברביעית דם של נבילה, ששיעורו חכמים את טומאתו ברביעית, משום שבשיעור זה יכול הדם לקרוש ולעמוד על כזית. (20)

אמר רבי יהושע בן לוי:

מעשה בפרדה של בית רבי — שמתה, ושיעורו חכמים את דמה של הנבילה שיצא ממנה ברביעית, כלומר, לפי שיעור רביעית בדקו, שאם יצא ממנה שיעור רביעית היו מטמאים, ואם לאו — לאו.

מתיב רבי יצחק בר ביסנא — על דברי רבי יהושע בן לוי שנראה מדבריו: דם נבילות מטמא ברביעית — מברייתא:

העיד רבי יהושע ורבי יהושע בן בתירא, על דם נבילות שהוא טהור —

ואמר רבי יהושע בן בתירא — המשך לשון הברייתא הוא — מעשה והיו נותרין ערודאות לאריות באיסטריא של מלך [משרתי המלך היו נותרים ערודי יער למאכל האריות] — והיו עולי רגלים שוקעין עד רכובותיהן בדם, ולא אמרו להם חכמים דבר, כי דם נבילות אינו מטמא —

ואיך אמר רבי יהושע בן לוי, שבבית רבי חששו לטומאת דם נבילות!?

אישתיק רבי יהושע בן לוי, ולא השיב על הקושיא!

בהערה לעיל; וראה רש"ש.

אחד ולא לבלול.

19. דברי רבי זירא מובאים בכמה מקומות בש"ס — כמצויין בשוליה הגליון — לענינים אחרים, שהיות ולכתחילה מצוה לעשות צריך להיות ראוי לכך, ואם לא הרי זה פסול.

20. כן פירש רש"י; והתוספות פירשו באופן אחר, וכפי שיתבאר בהערות שבסוף הענין.

18. הקשו התוספות לעיל יח ב: כיון דלכתחילה מצוה לבלול, אם כן צריך להביא מנחה שיכולה להיבלל!?

ותירצו: כיון שאדם זה הרי לקרבן גדול הוא מתכין, היה לו להביא בכלי אחד, שהרי שנינו לעיל שאם נדר בכלי אחד לא יביא בשני כלים ואם הביא פסול, ולכן עדיף היה להביא בכלי